

ZAHRANIČNÍ PODPLÁCENÍ

TRESTNÝ ČIN, KTERÝ JE VELKÝM RIZIKEM PRO MEZINÁRODNÍ OBCHOD



Tresty za podplacení

pro fyzickou osobu

- a) odnětí svobody až na šest let
- b) propadnutí majetku
- c) peněžitý trest (až 36,5 mil. korun)
- d) případně další tresty, zejména zákaz činnosti až na 10 let a propadnutí věci (úplatku)

pro právnickou osobu

- a) zrušení právnické osoby
- b) propadnutí majetku
- c) peněžitý trest (až 1,5 mld. korun, což je jeden z nejvyšších trestů mezi členskými zeměmi OECD)
- d) propadnutí věci
- e) zákaz činnosti
- f) zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži
- g) zákaz přijímání dotací a subvencí
- h) uveřejnění rozsudku

Za podplacení může být fyzické i právnické osobě uloženo též ochranné opatření zabránící části majetku.

Podle § 368 trestního zákoníku je trestné také neoznámení trestného činu podplacení nebo přijetí úplatku. Pokud jste byli svědky nebo máte informace o spáchání zahraničního podplacení, neprodleně tuto informaci nahláste na Policii ČR nebo státní zastupitelství.

Prostřednictvím emailu můžete také přímo na:

Nejvyšší státní zastupitelství korupce@nsz.brn.justice.cz

Policii ČR epodatelna.policie@pcr.cz

Národní centrálu proti organizovanému zločinu ncoz.podatelna@pcr.cz

Zahraniční podplácení

situace, kdy česká společnost poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek zahraniční úřední osobě, ať již přímo nebo přes prostředníka

- termín vychází z Úmluvy OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích
- přestože tento termín v českém trestním zákoníku nenajdeme, toto jednání je trestné podle § 332 ve spojení s § 334

Úplatek

neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě, a na kterou není nárok

- nejen peníze, ale například také pronájem luxusního bytu, lístky na tenis, zahraniční zájezd nebo stipendium pro dítě úřední osoby
- finanční hodnota úplatku není pro samotné spáchání trestného činu rozhodující a může jít tedy také o úplatky, jejichž peněžní hodnota je malá nebo zanedbatelná

Zahraniční úřední osoba

prakticky jakýkoli činitel veřejné moci v jiném státě, mezinárodní nebo nadnárodní organizaci

Jakákoliv osoba

- a) zastávající funkci v zákonodárném orgánu, soudním orgánu nebo v jiném orgánu veřejné moci cizího státu,
- b) zastávající funkci nebo zaměstnaná nebo pracující v mezinárodním soudním orgánu,
- c) zastávající funkci nebo zaměstnaná nebo pracující v mezinárodní nebo nadnárodní organizaci vytvořené státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva veřejného nebo v jejím orgánu nebo instituci anebo jednající jménem takové organizace, nebo
- d) zastávající funkci v podnikající právnické osobě, v níž má rozhodující vliv Česká republika nebo cizí stát,

pokud je s výkonem takové funkce, zaměstnání nebo práce spojena pravomoc při obstarávání věcí obecného zájmu a trestný čin byl spáchán v souvislosti s touto pravomocí (§ 334 trestního zákoníku)



Podplácení českou obchodní společností je trestné podle českého práva také, pokud je spácháno v zahraničí, a to i v případech, kdy v cizí zemi není podplácení trestné, nebo není za takové jednání trestná právnická osoba. Podle zákona České republiky se posuzuje i trestnost činu, který v cizině spáchal občan České republiky, osoba bez státní příslušnosti, která má na jejím území povolen trvalý pobyt nebo právnická osoba mající sídlo v České republice. Tedy pokud se ve státě úplatky běžně dávají, neznamená to, že také česká společnost může beztrestně úplatky dávat také!

Sama obchodní společnost může být trestně odpovědná za podplácení, i když se nepodaří zjistit konkrétní fyzickou osobu, která se podplácení dopustila.

Úmluva OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích

Mezi 44 zemí, které jsou signatáři této Úmluvy spolu s Českou republikou dále patří např.:

- USA
- Japonsko
- Rusko
- Německo
- Brazílie

Signatářské země

- společně tvoří 66 % světového exportu
- zahrnují 95 ze 100 největších nefinančních mezinárodních společností

Pracovní skupina proti zahraničnímu podplácení

- provádí hodnocení jednotlivých států a schází se čtyřikrát ročně
- díky ní bylo za více než 20 let existence Úmluvy potrestáno již více než 560 fyzických osob a kolem 200 korporací
- motivuje členy k odhalování případů zahraničního podplácení i pomocí aktivní mezinárodní právní spolupráce, posílení ochrany oznamovatelů nebo zvyšováním povědomí mezi experty i veřejností
- zveřejňuje hodnotící zprávy, horizontální studie nebo doporučení

Dokumenty jsou dostupné na:

<http://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/>
- v anglickém originále

www.korupce.cz
relevantní texty OECD v českém jazyce, ale také další protikorupční dokumenty vlády.

Směrnice OECD pro nadnárodní podniky

Doporučení pro odpovědné chování podniků

Potíráním podplácení, požadováním úplatků a vydíráním v souvislosti s podnikatelskou činností se zabývá i Směrnice OECD pro nadnárodní podniky, která formou doporučení poskytuje podnikům působícím na mezinárodních trzích praktický návod, jak rozpoznat a jak předcházet rizikovým situacím spojeným s podplácením.

Funkci českého Národního kontaktního místa implementujícího tuto směrnici plní pracovní skupina zřízená vládou při Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Více informací o Směrnici, ustanoveních o podplácení, kontrolním mechanismu a českém NKM lze nalézt zde:

<http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/MNEGuidelinesČeština.pdf>

www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/narodni-kontaktni-misto